

Оксана Марченко, головний бібліотекар

Ніна Хівренко, головний бібліотекар

Матеріали до історії Науково-дослідного відділу стародруків, цінних та рідкісних видань

I. Історія.

Розпорядженням Ради Міністрів Української РСР № 711-р від 27.07.1946 р. було відновлено роботу Державної історичної бібліотеки УРСР.

Згідно зі штатним розкладом було передбачено створення 6-ти відділів, серед них – відділ стародруків і рукописів.

Першими працівниками відділу були **Надія Миколаївна Гончаренко (Фурман)** – філолог, згодом кандидат філософських наук та завідувач відділу, а також **Віра Василівна Панашенко** – бібліотекар, історик, пізніше кандидат історичних наук, а з 1959 до 1967року – завідувач відділу.

«Процес формування відділу рідкісних і цінних книг був довготривалий, потребував значних фізичних сил, відповідних історичних та бібліографічних знань. [...] Становлення Відділу рідкісних і цінних книг Державної історичної бібліотеки УРСР започатковано у вересні 1959 року» – згадувала Віра Панашенко¹.

У повоєнний період отримані з багатьох бібліотек та повернені з Німеччини книги понад 10 років зберігалися на третьому ярусі великої дзвіниці Києво-Печерської лаври. Під час розбору книг здійснювався відбір рідкісних та цінних видань для відділу стародруків і рукописів.

У квітні 1960 року до відділу було зараховано **Жанну Миронівну Бендик**, бібліотекаря зі знанням німецької мови.

Незважаючи на складні умови, ще до офіційного відкриття відділу науковцям надавалась можливість працювати з цінними виданнями.

В.В. Панашенко у своїх спогадах писала: «Всупереч об'єктивним обставинам, що унеможлилювали відкриття відділу для обслуговування читачів, відділ спромігся поставити пару невеликих столиків, за якими працювали деякі науковці. В числі

¹ Панашенко В. В. Скарбниця раритетів // Пам'ять століть. – 2010. – №4-6. – С. 31.

перших читачів науковців у таких екстремальних умовах у відділі працював відомий мистецтвознавець, згодом доктор мистецтвознавства, дослідник мистецького оздоблення українських рукописних книг та стародруків **Яким Прохорович Запаско**².

«Лише в 1960 році бібліотека одержала приміщення в музеї-заповіднику Києво-Печерської Лаври, площею 360 кв. м, де в найбільшій кімнаті розмістилося книгосховище на 300000 прим. книг. В новому приміщенні, крім книгосховища, знаходилися відділ комплектування і обробки та відділ рідкісної книги, має переїхати сюди також відділ іноземної літератури» – згадував завідувач сектору книгосховища ДІБ УРСР **Б. Г. Семенов*****³.

На жаль, архівних документів та спогадів співробітників про становлення відділу збереглося дуже мало.

Але один документ, виявлений в архіві відділу (пожовклий папірець, нагадує нинішній рекламний проспект), дуже важливий, адже вказує на точну дату початку обслуговування читачів у відділі: «Державна історична бібліотека УРСР 2-го березня 1964 року відкриває відділ рідкісних книг». Коротка інформація про склад фонду відділу, години обслуговування та вихідні також указані в даному документі. (*Див. фотокопію*).

Книжковий фонд на той час (1964 р.) налічував 19 125 одиниць друку.

Лише з усних спогадів колег знаємо про плідну діяльність у відділі знавця багатьох європейських мов, інтелігентної людини, бібліотекаря **Ольги Василівни Ранцової**. Здійснивши науковий опис іноземних стародруків та уклавши картковий анотований каталог іноземних видань, Ольга Василівна тим самим зробила значний внесок у формування довідково-бібліографічного апарату відділу.

В наступні роки завідувачами відділу були **Оліфанова (Варварич) Галина Єфремівна, Горулько Любов Іванівна, Загородня Ганна Яківна**.

Упродовж 10-ти років, з 1983 до 1993 р., завідувачем відділу була **Любов Іванівна Горулько** – толерантна, виважена людина, принциповий та вдумливий керівник.

² Там само, с. 34;

³ Науково-методичний збірник / Державна історична бібліотека УРСР. – 1961. – №1. – С. 65.

Разом з нею працювали: **Галина Єфремівна Оліфанова (Варварич), Олена Миколаївна Силуянова, Оксана Ігорівна Марченко.**

Пізніше, в кінці 1980-х рр., до відділу прийшли працювати авторитетні спеціалісти з багаторічним досвідом роботи **Загородня Ганна Яківна та Печенізька Зоя Антонівна.**

Ганна Яківна Загородня почала працювати у ДІБ УРСР у 1964 році. Досвідчений фахівець, вона багато років завідувала відділом обслуговування читачів та відділом читальних залів. У відділі стародрукованих, рідкісних та цінних книг (тогочасна назва) вона працювала на посаді бібліотекаря I категорії, а невдовзі стала завідувачем відділу. Саме вона ретельно працювала із спецфондом: переглядала списки видань, додані до наказів ГОЛОВліту, здійснювала відбір книг, і таким чином доукомплектовувала фонд профільними книгами, поверненими із спецфонду.

Окрім того, за часи завідування Г. Я. Загородньої велася активна робота з формування та доукомплектування колекцій відділу. Зокрема, книги з автографами були виділені в окрему колекцію та зроблені відповідні відмітки в каталогах; в результаті вивчення та дослідження фонду значно поповнилася колекція рукописів.

Зоя Антонівна Печенізька закінчила Харківський державний університет. Почавши трудовий шлях бібліотекарем та набувши фахових знань і досвіду, Зоя Антонівна з 1962-го по 1985 р. очолювала відділ бібліотек Міністерства культури України. У 1973 р. їй присвоїли звання «Заслужений працівник культури УРСР».

З 1985 р. З. А. Печенізька працювала заступником директора Державної історичної бібліотеки УРСР. Пізніше Зоя Антонівна зуміла переконати керівництво ДІБ УРСР у необхідності введення до відділу стародрукованих, рідкісних та цінних книг посади головного бібліотекаря; і саме на цій посаді вона розробила та уклала низку інструкцій та інших важливих документів відділу.

Застосовуючи значний професійний досвід, працювала Зоя Антонівна і в інших напрямках роботи відділу: була співукладачем каталогу «Література про книгу і книжкову справу», вивчала та поповнювала літографованими виданнями колекцію рукописів (до того часу вважалося, що рукопис у відділі тільки один – «Поменник»).

Напрямки роботи відділу.

Обслуговування читачів відділу, формування фонду, дослідження колекцій та окремих примірників книг, наукова робота займали вагоме місце в діяльності відділу і в подальші роки.

Відділом підготовлено серію друкованих каталогів на окремі колекції, зокрема: «Каталог русской книги гражданской печати 1708-1825» (1974); «Славянские книги кирилловской печати XVI-XX вв.» (1985); «Славянские книги кирилловской печати XVII-XX вв. Книги, изданные в типографии Киево-Печерской лавры» (1981); «Русские иллюстрированные издания XIX века в фондах отдела старопечатных редких и ценных книг Государственной исторической библиотеки Украины» (1992) тощо.

В 1992 році Бібліотека стала учасником проекту з підготовки «Друкованого зведеного каталогу україномовної книги 1798-1923 рр. державних бібліотек та музеїв України». Працівниками відділу складені бібліографічні описи на видання цього періоду, які ввійшли до 3-х випусків зведеного бібліографічного покажчика.

З жовтня 2003 року відділ очолила **Хівренко Ніна Дмитрівна**, досвідчений працівник з майже 30-річним стажем роботи в НІБУ. В цей період було оновлено колектив відділу: У відділі працювали: головний бібліотекар **Ковтун Надія Володимирівна**, редактор **Захарова Галина Володимирівна**, бібліотекар **Щуренко Тетяна Іванівна**.

З 2010 року у відділі працюють досвідчені бібліографи **Марченко Оксана Ігорівна** та **Горська Наталія Олексіївна**.

У 2011 та 2014 роках відділ поповнився молодим поколінням бібліотечних фахівців. Випускниця Київського національного університету культури і мистецтв **Олександра Дзюба** та **Світлана Лещенко** почали обслуговувати користувачів, вивчати та популяризувати унікальний фонд відділу, поповнювати бази даних Державного реєстру національного культурного надбання.

Період 2000-х років характеризувався *продовженням* традицій діяльності відділу, напрацьованих попередніми поколіннями фахівців. *Продовжувалася* творча співпраця з надійними багаторічними партнерами. Водночас тривав пошук нових ідей,

проектів, можливостей взаємодії з новими партнерами – бібліотеками, науковими інституціями, музеями, видавництвами.

Щорічно фондом відділу користуються понад 800 читачів. Це науковці, викладачі, аспіранти, студенти, які протягом року опрацьовують більш ніж 10000 цінних та рідкісних видань.

Пріоритетним напрямом діяльності відділу є **науково-дослідна робота**.

У 2011-2015 рр. продовжено видання серії друкованих каталогів на колекції відділу, а саме:

«Бібліотека митрополита Флавіана» (2011);

«Мініатюрна книга» (2014);

«Видання воєнної доби 1941-1945 років» (2015).

Завдяки комп'ютеризації відділу та впровадження АБІС ІРБІС створено БД:

БД 18 СРЦК Державний реєстр;

БД 19 СРЦК Державний реєстр. Гражданський друк;

БД 20 СРЦК Державний реєстр. Стародруки;

БД 21 Матеріали до історії Києво-Печерської лаври;

БД 26 Колекція мініатюрних видань;

БД 27 Колекція книг з автографами та дарчими написами визначних особистостей;

БД 33 Кириличні стародруки;

БД 37 Шевченкіана СРЦК.

Унікальні видання спеціалізованого відділу – невичерпне джерело історико-культурних досліджень.

На виконання Програми збереження бібліотечних та архівних фондів на 2000-2005 рр. Національна історична бібліотека України розпочала відбір та науковий опис документів для включення до Державного реєстру національного культурного надбання. В результаті дослідницької роботи з кожним примірником були виявлені найрізноманітніші записи, що стосуються історії книг, біографій їхніх власників, штампи місць колишнього зберігання, відбитки печаток, екслібриси тощо. Ці книги значно поповнили колекцію документів з автографами та дарчими написами визначних особистостей.

Також в ході даної роботи були створені дві нові колекції – колекцію книг бібліотеки митрополита Флавіана та колекцію книг П.П. Потоцького.

В 2008 році Відділом проведена масштабна дослідницька робота до загальнонаціонального культурно-просвітницького проекту «Українці в світі». Зокрема, для формування галереї картин і портретів видатних українців, які зробили вагомий внесок у розвиток світової цивілізації, працівниками відділу здійснені розшуки портретів, творів живопису, гравюр з зображенням історичних осіб, діячів науки, культури, церковної історії, державотворення у довідкових, ілюстративних, періодичних виданнях.

Фахівцями відділу в цей період здійснено ряд книгознавчих досліджень:

Документи з автографами визначних особистостей;

Мініатюрні видання у фонді відділу СРЦК;

Літературна спадщина св. Димитрія Ростовського;

Видання воєнної доби 1941-1945 рр.

Прижиттєві видання класиків української літератури XIX - поч. XX ст.

Конференції.

Працівники відділу виступали з доповідями, повідомленнями на науково-практичних конференціях, читаннях, семінарах, круглих столах, брали участь у вебінарах, які проводились НІБУ та іншими закладами науки і культури, зокрема :

– Міжнародній конференції «Крым 2011» (підготовлено бібліографічний огляд літератури «Вопросы экологии в книгах гражданской печати 1708 – 1825 гг.: из фондов отдела старопечатных, редких и ценных книг Национальной исторической библиотеки Украины»);

– Міжнародній науково-практичній конференції «Києвознавчі читання: історичні та етнокультурні аспекти»;

– Міжнародній науково-практичній конференції Короленківські читання;

– Міжнародних конференціях «Могилянські читання»;

– Культурологічних читаннях пам'яті Володимира Подкопаєва;

– Красознавчих читаннях пам'яті Петра Тронька;

– Несторівських студіях.

Співпраця

Участь відділу у масштабних виставкових проектах сприяла популяризації цінних та рідкісних видань НІБУ. Зокрема, великий резонанс мали такі заходи:

виставка книжкових раритетів з фонду відділу на Другому міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал» (Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький Арсенал»(4-7.10.2012 р.);

виставка «**Київські одкровення Адріана Прахова**» (Національний заповідник «Софія Київська»), на якій експонувалось унікальне видання з колекції відділу з дарчим написом А. В. Прахова;

виставка , присвячена пам'яті видатного українського вченого **Миколи Омеляновича Макаренка**, на якій були представлені рідкісні видання з автографами видатного музеєзнавця (Мистецький центр «Шоколадний будинок» – філія Київського національного музею російського мистецтва).

В 2000-і роки продовжувалася багаторічна плідна співпраця з Національним Києво-Печерським історико-культурним заповідником.

Спільні проекти:

до 900-річчя «Повісті временних літ» – виставка «Джерело невичерпне»;

до 150-річчя українського художника І. Їжакевича – виставка «Художник Іван Їжакевич: ... хочу бути корисним Лаврі »;

до 200-річчя з дня народження Т.Г.Шевченка – виставка «Свою Україну любіть...За неї Господа моліть».

Збереження книжкових пам'яток.

З 2011 року НІБ України та компанією «Електронні архіви України» реалізується проект «Національна історична спадщина України – світовий доступ в цифровому форматі», метою якого є створення електронних колекцій особливо цінних документів.

За цей період з фонду відділу поцифровано близько 500 цінних видань, які представлені в 15 тематичних електронних колекціях на сайті бібліотеки.

В умовах динамічного поширення нових інформаційних технологій проблема доступності книжкових пам'яток та збереження оригіналів –нагальна проблема багатьох книгозбірень. Відділом ця проблема вирішується шляхом реставрації цінних примірників книг, завдяки

багаторічній співпраці з **Національним науково - дослідним реставраційним центром України** . В 2014 році на виставці, присвяченій 440-річчю книгодрукування в Україні та 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка – «Від «Апостола» Івана

Федорова до «Кобзаря» Тараса Шевченка. Наукова реставрація» експонувались цінні видання з фонду відділу, відреставровані в ННДРЦ.

Також в рамках благодійного проекту «Збережи українську історію в українській книзі» фахівцями Центру наукової реставрації та експертизи НКПКЗ здійснено реставрацію та виготовлено цифрову копію унікальної рукописної пам'ятки XV ст. «Поменника Києво-Печерської лаври».

Варто відзначити, що дана акція мала відгук серед діячів культури та творчої інтелігенції. Так члени Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності з ініціативи В. О. Яворівського передали кошти (20 000 грн.), на які для відділу були придбані металеві шафи для зберігання книжкових раритетів.

Для забезпечення збереження цінних та рідкісних видань в 2011 році в читальному залі та книгосховищі відділу установлені системи пожежної та охоронної сигналізації, засоби оповіщення, відео спостереження та протикрадіжна система.

Активно і плідно працюють фахівці відділу в радах та комісіях НІБУ, зокрема, в Експертній комісії Національної історичної бібліотеки України.

Згідно структури Національної історичної бібліотеки України відділ з 2016 року має назву **науково-дослідний відділ стародруків, цінних та рідкісних видань**. Відділ динамічно розвивається використовуючи у своїй діяльності як традиційні, так і нові форми та методи роботи.

Прикладом такої роботи є проекти відділу, започатковані у 2016 році - серія книгознавчих нарисів «Неповторні риси книг» та «Абетка українських стародруків».

З травня 2016 року у відділі працює **Смирнова Світлана Миколаївна**, яка має значний досвід бібліотечно-бібліографічної роботи.

Маємо надію, що попереду відділ чекає ще багато років плідної роботи та нових звершень.

II. Співробітники відділу

З ім'ям заслуженого працівника культури УРСР (з 1973) **Зої Антонівни Печенізької** пов'язано багато структурних змін і нововведень у бібліотечній практиці України. Закінчивши Харківський державний університет, Зоя Антонівна присвятила всю свою діяльність бібліотечній галузі: працювала в різних бібліотеках, згодом стала заступником начальника Київського обласного управління культури, а з 1962-го по 1985 р. – начальником відділу бібліотек Міністерства культури України. За її

ініціативою був затверджений план розвитку бібліотечної мережі в Україні, який після успішного втілення в життя забезпечив відкриття стаціонарних бібліотек у кожному населеному пункті, де мешкало понад 500 жителів. У 1970-х рр. під керівництвом Зої Антонівни було організовано республіканський огляд нестаціонарного обслуговування населення книгою. Централізація мережі державних масових бібліотек України здійснювалася безпосередньо під керівництвом З. Печенізької. Вона брала активну участь у проведенні чотирьох республіканських зональних семінарів-практикумів, де пройшли навчання всі директори майбутніх районних і міських ЦБС. Контролюючи хід централізації, Зоя Антонівна сприяла щорічному проведенню засідань колегії главку Міністерства культури, на яких розглядалися питання щодо ефективності роботи ЦБС усіх регіонів. Чимала увага приділялася й діяльності обласних бібліотек. Зокрема, обласні бібліотеки для дорослих отримали статус обласних універсальних наукових бібліотек. За сприяння Зої Антонівни набули розвитку форми диференційованого обслуговування дітей та юнацтва, було побудовано мережу спеціалізованих бібліотек. З. Печенізька була автором низки доповідей, статей і публікацій; ініціатором підготовки багатьох нормативних актів, положень, інструкцій, фундаментальних збірників з питань бібліотекознавства та бібліографії (зокрема, вона була одним з укладачів «Довідника бібліотекаря», який витримав три видання). *[Про роботу З. А. Печенізької в ДІБ УРСР - див. «Історія» відділу].*

Матеріал з Вікіпедії:

Панащенко Віра Василівна

Народилася 5 лютого 1936 року в місті Василькові. У 1959 році закінчила історичний факультет Київського державного університету. У 1953–1959 роках завідувала бібліотекою села Кожухівки Васильківського району. У 1959–1967 роках— старший бібліотекар, завідувач відділу рідкісних книг Державної історичної бібліотеки УРСР. У 1967–1970 роках— аспірантка, а у 1970–1999 роках— науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу історії України середніх віків Інституту історії України НАН України. У 1970 році під керівництвом доктора історичних наук В.А.Дядиченка захистила кандидатську дисертацію на тему: «Палеографія українського скоропису другої половини XVII ст. (На ділових матеріалах Лівобережної України)». Народилася 5 лютого 1936 року в місті Василькові. У 1959

році закінчила історичний факультет Київського державного університету. У 1953–1959 роках завідувала бібліотекою села Кожухівки Васильківського району. У 1959–1967 роках— старший бібліотекар, завідувач відділу рідкісних книг Державної історичної бібліотеки УРСР. У 1967–1970 роках— аспірантка, а у 1970–1999 роках— науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу історії України середніх віків Інституту історії України НАН України. У 1970 році під керівництвом доктора історичних наук В.А.Дядиченка захистила кандидатську дисертацію на тему: «Палеографія українського скоропису другої половини XVII ст. (На ділових матеріалах Лівобережної України)». Нагороджена Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, медалями.

Варварич Галина Єфремівна – наставник молоді, автор багатьох статей, публікацій, укладач каталогів.

Зокрема, підготувала каталог «Славянские книги кирилловской печати XVII–XX вв.: каталог книг, изданных в Киево-Печерской лавре» (К., 1981), путівник «В мире книжных сокровищ (К., 1987) (у співавторстві з Л. І. Горулько та О. М. Силуяною) тощо.

Оксана Ігорівна Марченко працює у відділі з 1988 р. (з перервою – з 2002 по 2010 рр. працювала на посаді зав. сектора науково-бібліографічного відділу) і до сьогодні. Пройшла шлях від бібліотекаря I категорії до зав. відділу. Знавець фонду відділу, що дуже допомагає і в обслуговуванні користувачів НІБУ, і в процесі підготовки бібліографічних праць. Зокрема, є автором - упорядником науково-допоміжного бібліографічного покажчика «Матеріали до історії Києво-Печерської лаври», який користується незмінною популярністю. Має нагороди держави і церкви.

Відділ у 2003-2016 роках

Хівренко Ніна Дмитрівна в 1977 році після закінчення з відзнакою Київського національного університету культури і мистецтв почала працювати в Державній історичній бібліотеці України бібліотекарем відділу зберігання літератури. В 1979 році в зв'язку з створенням нового структурного підрозділу – відділу депозитарного зберігання літератури переведена на посаду бібліотекаря цього відділу.

З 1985 року працювала у відділі міжбібліотечного абонементу на посаді старшого методиста, а 1995 року – на посаді головного бібліотекаря.

Відповідальна, працьовита, доброзичлива та інтелігентна Ніна Дмитрівна заслужила авторитет та повагу у колег та абонентів відділу.

За сумлінне відношення до роботи отримала ряд подяк та нагород, зокрема Почесну грамоту Міністерства культури і мистецтв України.

З 31 жовтня 2003 року очолила відділ стародрукованих, рідкісних та цінних книг.

Ковтун Надія Володимирівна пропрацювала в Державній історичній бібліотеці України більше 30 років, пройшла шлях від бібліотекаря відділу основного зберігання літератури до головного бібліотекаря відділу стародрукованих, рідкісних та цінних книг. Досвідчений фондовик, комунікабельна, доброзичлива, привітна до читачів. Чудова майстриня, закохана в рідну Черкащину, її природу, квіти.

Захарова Галина Володимирівна – за фахом філолог (закінчила Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка). Глибокий знавець античної історії, світової та вітчизняної літератур, талановита, лірична та романтична постать. Навички екскурсійної роботи, отримані Галиною Володимирівною в Київському літературно-меморіальному музеї ім. М. Т. Рильського, вона застосовувала і в роботі з читачами бібліотеки – на високому професійному рівні проводила екскурсії по колекціях відділу, в яких з першого слова відчувались велика любов до книжкових раритетів, знання історії, педагогічний талант. Відповідальна та доброзичлива, ерудована в багатьох галузях культури та історії, Галина Володимирівна зробила значний внесок і в науково-дослідну роботу відділу. Її публікації в фахових виданнях, газеті «Вечірній Київ», багатотомному виданні «Україна в III тисячолітті. Традиції. Інновації. Інвестиції», присвячені києвознавчим, літературознавчим та мистецтвознавчим дослідженням («Київ у житті Андрія Муравйова», «Михайло Врубель і Київ», «Слово про Леоніда Кисельова»).

Щуренко Тетяна Іванівна. Велика любов до книги відчувалась і в роботі Тетяни Іванівни. Знання церковнослов'янської мови допомагало їй працювати з колекцією стародруків, обслуговуванні семінаристів КДАіС, виконанні бібліографічних довідок різної тематики.

У 2006 році у відділі почала працювати **Солодухіна Неля Миколаївна.** Педагог з великим досвідом (закінчила Київський державний інститут іноземних мов), вона знайшла себе і в бібліотечній роботі.

Вміння Нелі Миколаївни тримати увагу аудиторії, цікаво подавати матеріал робили її екскурсії по колекціях відділу неповторними. Її любов до книги, зацікавленість історичною і богословською тематикою, схильність до наукової роботи мали свій результат – цікаві повідомлення на конференціях, публікації матеріалів досліджень («Доба національно-культурного відродження. Українські Афіни», «Аскольдова могила», «Християнство крізь віки»). Працюючи у відділі, Неля Миколаївна почала описувати колекцію стародруків іноземними мовами для Державного реєстру національного історико-культурного надбання.

У 2011 та 2014 роках відділ поповнився молодим поколінням бібліотечних фахівців – прийшли працювати бібліотекарі 1-ї категорії **Дзюба Олександра та Лещенко Світлана**. Красиві, усміхнені, енергійні, завжди привітно зустрічаючи читачів, вони внесли свіжий подих у життя всієї бібліотеки: стали активними учасниками профспілкових заходів, самодіяльності та постановок театру «Планета КАНІБУ».

Дзюба Олександра Євгенівна - випускниця Київського національного університету культури і мистецтв. За роки роботи у відділі Олександра набула досвіду спілкування з читачами, впевненості, почала долучатись до науково-дослідної роботи відділу. Нею підготовлені цікаві книжкові виставки, бібліографічні огляди, пізніше – публікації («Пісня слави, вірності і патріотизму (огляд книжкової виставки до 835-річчя «Слова о полку Ігоревім»; «Національна святиня: (огляд джерел про Пересопницьке Євангеліє з фондів Національної історичної бібліотеки України)»; «Книжкові автографи як унікальні джерела для досліджень біографій видатних діячів культури: (з фондів Національної історичної бібліотеки України)».

Лещенко Світлана Анатоліївна, пропрацювавши у відділі 2 роки та набувши професійного досвіду, досягла великих успіхів на посаді завідувача відділу соціокультурних комунікацій.

З травня 2016 року у відділі працює **Смирнова Світлана Миколаївна**, яка має значний досвід бібліотечно-бібліографічної роботи.

Коло професійних інтересів Світлани Миколаївни – вивчення та популяризація наукового доробку видатних українських вчених. За матеріалами книжкового фонду Національної історичної бібліотеки України нею підготовлено ряд досліджень: «Наукова діяльність Федора Кіндратовича Вовка: краєзнавчий аспект» (Всеукраїнська

науково-практична конференція «Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України» (IV Краєзнавчі читання пам'яті Петра Тронька) (Київ, 2017)), «Внесок Федора Кіндратовича Вовка у розвиток українського музейництва», «Українське музейництво в особах («Каталог колекції древностей А. Н. Поль в Катеринославе» з книгозбірні Ф. К. Вовка) (XXII Міжнародна наукова конференція «Могилянські читання» «Збереження й дослідження культурної спадщини України: люди, ідеї, візії) (Київ, 2017)).

